

Het jaar van de Huiszwaluw

Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland stellen elk jaar een nieuwe vogelsoort centraal. Het gaat vaak om een soort die het wat moeilijker heeft en waarnaar meer onderzoek nodig is hem beter te beschermen. Het jaar 2018 is uitgeroepen tot het Jaar van de Huiszwaluw.

De Huiszwaluw

De huiszwaluw is een vrij kleine zwaluw, met een witte onderzijde en een zwarte bovenzijde, waarbij de witte stuit in de vlucht opvalt. De staart is een stuk korter dan die van de boerenzwaluw. De huiszwaluw overwintert in tropisch Afrika tot in Zuid-Afrika. In het voorjaar komt de zwaluw weer naar ons land om te broeden. Van oorsprong bouwt de huiszwaluw een komvormig nest van klei en zand tegen rotswanden. In Nederland is de huiszwaluw een echte cultuurvolger: bij gebrek aan rotswanden bouwt hij zijn nest onder dakgoten van huizen en boerderijen, onder bruggen en bij sluisgebouwen. De nesten zijn komvormig met een kleine invliegopening en worden van klei en leem/zand gemaakt. Het nest is vaak in de buurt van water, omdat de huiszwaluw daar bouw materiaal voor zijn nest kan verzamelen en omdat het water vliegende insecten aantrekt zoals muggen die voorzien in zijn voedselbehoefte. De huiszwaluw is een koloniebroeder die in groepen nestelt en leeft. Een paartje huiszwaluwen kan één tot twee keer broeden in een seizoen (half mei tot begin augustus), waarbij vier tot vijf eieren per legsel gelegd worden. Het uitbroeden van de eieren duurt ongeveer twee weken, waarna de jongen ongeveer 25 dagen op het nest zitten. Aan het eind van de zomer trekt de huiszwaluw weer naar Afrika.

Aantalsontwikkelingen

Rond 1970 werd het aantal broedparen huiszwaluwen geschat op 450.000. Sinds die tijd is dit aantal sterk afgenomen: in 2015 werd het aantal broedparen op 75.000 geschat, een afname van ruim 80%! Vooral in steden komt de huiszwaluw bijna niet meer voor. Men vermoedt dat de afname veroorzaakt wordt door een verminderd voedselaanbod (minder insecten) en door een afname aan geschikte nestlocaties (door nieuwe bouwstijlen en door minder modderpoeltjes). Door de grote afname in de afgelopen 50 jaar staat de huiszwaluw op de Rode Lijst als 'gevoelig'.

Toch gloort er hoop aan de horizon voor de huiszwaluw. Uit tellingen van Sovon blijkt dat sinds 2000 de aantallen broedparen licht toenemen. De oorzaken daarvan zijn niet bekend. De toename verschilt aanzienlijk per regio, wat suggereert dat de succesfactoren te maken hebben met de kwaliteit van de broedgebieden en bijvoorbeeld niet met de trek of de situatie in overwinteringsgebieden. Omdat het zo belangrijk is om te weten wat de succesfactoren zijn voor het broedsucces van de huiszwaluw, is dit jaar uitgeroepen tot het Jaar van de Huiszwaluw

Welke activiteiten worden in het Jaar van de Huiszwaluw georganiseerd?

Dit jaar wordt er opgeroepen om nog onbekende locaties van huiszwaluwkolonies door te geven, zodat beter geschat kan worden wat het aantal huiszwaluwen op dit moment is en hoe sterk de regionale verschillen in aantalsontwikkeling zijn. Om succesfactoren voor het broedsucces te onderzoeken, worden tellers gezocht die de huiszwaluwnesten een seizoen lang willen volgen. Het doorgeven van kolonies en het aanmelden voor nestonderzoek kan via www.jaarvandeHuiszwaluw.nl. Hier kunt u ook een kaart vinden met al bekende locaties van huiszwaluwkoloniën.